

vuren brandende". Ik heb dezen titel ontleend aan den eersten regel van een liedje, dat in den oorlog in Engeland populair was: „Keep the home fires burning". De eerste Minister nam het als leus aan in verkiezingsdagen. Vooral in onze winterdagen ligt er een bijzonder aantrekkelijke gedachte in, dat we straks, als we onze dagtaak gereindigd hebben, thuis plaats kunnen nemen in de heerlijk verwarmde, gezellige huiskamer, waar de leden van het gezin zich weer vereenigen, nadat ze gedurende den geheelen dag naar alle hoeken verstrooid waren.

Voor ouders, die met kinderen gezegend zijn, ligt in deze gedachte een prikkel te meer, om te zorgen, dat ze in de huiskamer een sfeer van gezelligheid kweeken, waar de kinderen altijd weer heen gelokt worden. Wanneer het ons als Christen ouders niet gelukt, in de stormen onzer tijden het huiselijk saamleven te redden en te bewaren, zal het leven in kerk, staat en maatschappij daarvan ten eerste den terugslag ondervinden.

Gelukkig wordt dat in onze dagen wel gevoeld. Meer dan vroeger wil men lezen over en hooren van de opvoeding der kinderen. Vele ouders gevoelen, dat ze maar al te weinig voor hun taak als opvoeders zijn voorbereid. En nu zou ik met mijn boekje er graag wat toe bijdragen, de ouders te helpen bij dat werk. Ze aan het denken brengen, ze de moeilijkheden leeren zien, ze den weg wijzen, om uit menige moeilijkheid te geraken. Een vijftigtal onderwerpen worden daarom ter sprake gebracht: Prikkelbaarheid. „Geen parken zoeken, maar ze maken." „Hij kon haar dan niet liefhebben." Het Onderhuis. Ontwikkeling van het gezinsleven. Zich geven. Gepeperde taal. Bang maken. Kleinen en groeten. Ze leeren van elkaar! Hoe onze kinderen slaven worden. Vader speelt mee. Maar eenmaal jong! Rijke oogenblikken. „Als de kindertens." Een paar gedachten van Augustinus. Het juk in de jeugd dragen. Niet wanhopen. Vrees. Waar wij ze leeren kennen. Loon en boete. Meer tijd. Verwijdering. Geen bezorgdheid. De voorrechten zien. „'t Moet eerst weer stuk!" Vol tegenstellingen. Vroeger. „Het ambt der ouders." Het groote gezin. Van een sloddervosje. Onze groote jongens. Het liegen der kinderen. Naar boven. Dressuur. De verjaardagen. Onze groote meisjes. Dienstboden. Vroegrijp. Zaaïen, wachten, wieden. Hoe zoo ongelijk? Elkander meenemen. Een Lastpak. Een Ongeluk. Kinderen zien geen gevaar. Kleeren. Een lust of een last. Samenwerking.

Men ziet, het is een bonte rij, zooals het leven mij die dicteerde. Er schuilen vrienden onder, die moesten worden geprezen, maar er zijn ook vijanden bij, die in hun doodelijk gevaar voor het gezinsleven moesten worden gesignaleerd.

Als ik het geheel zoo overzie, dan welt opnieuw uit mijn hart de bede op, dat de Heere deze gedachten weerklink moge doen vinden in veler harten en dat ze mogen medewerken, om in ons land nog lang het degelijke, Christelijke, Hollandsche gezin in eere te houden.

Het boekje is uitgegeven bij J. H. Kok, Kampen.
Gr. G. MEIMA.

PERSSCHOUW.

Jeugddiensten.

Iemand schreef aan de „N. R. Ct." over de jeugddiensten, die te Rotterdam begonnen, elders voortgezet, en op verscheiden plaatsen nog als reddingsmiddel aangeprezen worden. Te Rotterdam begon dr. Oberman er mee; diens naam wordt ook hier in het artikel der „N. R. Ct." genoemd. Het geval interesseert ons temeer, omdat in ons blad de preeken, die dr. Oberman voor de jeugddiensten gaf, zijn beoordeeld; niet zonder uiting te geven aan onze verwondering, dat de jonge menschen nu heusch meenden, hier iets te krijgen, dat hen vooruitbracht. Over die meening is toen ons blad van ethische zijde nog al hard aangevallen; want de ethische persoon is zichzelf wel eens te zeer persona grata. Wat wij niet ontkenen, maar wij hadden het over de leer van de persona grata; en wij onderscheidden tusschen leer en leven; hetgeen voornamelijk ethische recensies dikwijls vergeten te doen — ondanks hun bekende opvatting daarover.

Nu treft ons het artikel in de „N. R. Ct." Na herinnerd te hebben, dat velen de jeugddiensten

als uitkomst voor de kerkelijke samenleving begroeten, zegt het blad:

Het is de moeite waard even na te gaan in hoeverre men recht heeft van de jeugddiensten dat alles te verwachten.

Degenen, die dit doen, verwarren zonder twijfel den vorm met het wezen der zaak. Zij vergeten dat de jeugddienst voor ouderen in wezen niet verschilt met een gewonen kerkdienst. Wanneer dat het geval was, zou zij kerkelijk niet gewettigd worden. Ook acht elke predikant, jong of oud, zich sedert 1921 gerechtigd en capabel om een jeugddienst te houden. Zeer terecht. Want ieder kan wel eenige verandering in den vorm van zijn dienst aanbrengen. Hij heeft wezenlijk niets anders te zijn of te doen. Kan er nu in het wezen van de kerk iets veranderd worden door een vormverandering? Nooit. Een dwaas die zoo iets denkt. Van daar dat de conventionele predikant, die tevreden is met het wezen zijner kerk, grif een jeugddienst accepteert. Hij ziet er geen gevaar in. Omgekeerd weigert tot nog toe de Gereformeerde Bondspredikant — die doorgaans consequenter en positiever is dan ieder andere — een jeugddienst, want hij ziet volstrekt er geen „nut" of „heil" in.

De eenige, die zich bedriegen laat in zijn verbeeldingen, is de ethische of vrijzinnige predikant. Hij verwacht vernieuwing van iets „vormelijks".

En ook de jeugd. Het is een daverende getuigenis tegen de onoordeelkundigheid, de oppervlakkigheid van de tegenwoordige jonge adolescenten, dat zij zich door preeken die in geen deel verschillen van de gewone kerkpreeken, waarop zij dikwijls zoo afgeven, in den jeugddienst laten boeien. Die een liturgie prachtig vinden, omdat er wat vlugger gezongen, en een vool gespeeld wordt, terwijl zij gewone kerkdiensten, waar veel meer stijl en lijn in zit, saai vinden. Het is de vorm waardoor zij zich laten pakken. En wee de mensch, die dit zich laat overkomen.

Vandaar dat hij al deze duizenden jeugddienstbezoekers (het zijn er misschien maandelijks in ons land wel een 50,000) zoo weinig wezenlijke verandering of vernieuwing te bespeuren valt — voor de kerk!

De geest, de mentaliteit blijft dezelfde.

Men kan dit verschillend beoordeelen, ten goede of ten kwade. Wie er van overtuigd is, dat de kerk op den goeden weg is, geen algeheele vernieuwing behoeft, zal zeer tevreden zijn met deze opvlamming en haar dankbaar accepteren en zoo mogelijk uitbuiten. Wie niet tevreden is met den geest der kerk, zal de betekenis van deze opleving naar de juiste proportie schatten en er weinig van verwachten.

Waar hij naar hunkert is — het „andere". Het waarachtig „bovenkerkse", het breken met alle sleur, het streven naar de verwerkelijking van een nieuwe „katholieke" kerk, waar plaats is voor ieder die gegrepen is op welke wijze ook door het Goddelijke en in Christus een richtsnoer in den ruimen zin des woords ziet.

Deze gedachte die in een enkele oorspronkelijke jeugdkerk vóór 1921 naar voren kwam, is volkomen overstemd door de machtige jeugddiensten. Zij wordt gemaakt en utopisch geacht. Zowel van rechtzinnige als vrijzinnige zijde. En ook de jeugd zelf heeft zich voor het grootste deel laten meeslepen door de betoovering van den vorm.

Over de kleding.

Dr. J. J. Meyer (vrijzinnig) schrijft in „Het Vaderland":

Hoe de Gereformeerden in Oud of Hersteld Verband zich kleden tegenwoordig, weten wij niet. Wel weten wij, dat de toga daar niet wordt geduld als — te wereldsch en te sierlijk. Misschien ook wel, omdat men niet gelijken wil op het „Genootschap", in 1886 verlaten. Of de predikanten daar tegenwoordig in jacquet optreden? Is dat niet wereldgelijkvormig? Wij meenen juist van wel!

Dr. J. J. Meyer heeft haast altijd, zoo vaak hij over de gereformeerden schreef, getoond, hen op geen stukken na te kennen. Maar dat hij zelfs op dit terrein schrijft zonder het toch zoo gemakkelijk onderzoek, bewijst zijn lichtvaardigheid. Hij kon b.v. een bekend portret van dr. Geelkerken in toga gezien hebben, en ook op andere wijze weten, dat onder ons jacquet en toga elkaar liefelijk wisselen krachtens onze heugelijke kleeervrijheid.

Over vrouwenkiesrecht in de kerk.

In „Utrechtsche Kerkbode" geeft dr. H. Kaajan verslag van een rede en het erop gevolgde debat over het onderwerp „Vrouwenkiesrecht in de kerk".

Hier volgen eerst de stellingen, verdedigd door den heer J. v. d. Spek, directeur eener Utrechtsche kweekschool in een goedbezochte ouderlingenconferentie te Utrecht:

1. De positie der vrouw in de Apostolische kerk was eenvoudiger dan die in onze Gereformeerde kerken.
2. De R.K. Kerk heeft de hulpdiensten der vrouwen langzamerhand geheel teruggedrongen en vernietigd, maar op een andere wijze en in een anderen vorm behouden en hersteld (Bavinck).
3. De Hervorming heeft enkele primitieve pogingen gedaan, om aan de vrouw haar rechtmatige plaats in het kerkelijk leven te hergeven, maar is in dat opzicht vruchteloos gebleken.
4. De coryphées onzer Geref. Kerken; de doctoren Kuypers en Bavinck hebben het stemrecht der vrouw op kerkelijk gebied bepleit. De houding der Groningsche

synode van 1927 moet wat deze materie betreft als een terugtrek worden aangemerkt.

5. De pleitrede van den deputaat Dr. C. Lindeboom pro is sterker dan die van de 4 deputaten contra.

6. De vrees is heel vaak ook in ons kerkelijk leven een slechte raadgeefster gebleken. Dr. Bavinck veroordeelt dit argument. De synode van Middelburg in de 16e eeuw vreesde reeds „verscheidene inconvenienten, die daaruit zouden mogen volgen". En ook nu weer wordt dat versleten wapen uit het tuihuis gehaald. Het wordt tijd het weg te bergen.

7. De gedachte van Bavinck, eerst het verlangen naar het stemrecht bij de vrouwen sterker te laten worden om het haar daarna toe te kennen, is meer evolutionistisch, dan schriftuurlijk. Slechts de H. S. moet voor ons norm zijn. Waar die er eer voor dan tegen pleit, behooren prediking en catechetisch onderwijs de vrouw tot het inzicht te brengen van de haar toe-komende rechten.

8. Het oude artikel 36 ontsierde het ware Christendom niet meer, dan de achteruitzetting der vrouw op ons kerkelijk erf van heden; deze moet als strydig met den geest van het Christendom worden prijsgegeven.

9. De H. S. kent aan de vrouw, wat het diakenambt betreft, het passieve kiesrecht toe (1 Timotheüs 5:9). Het minutieuze verschil tusschen het katalegieën van dezen locus en het ek-legein van Hand. 6:5 brengt Dr. A. D. C. Kok ten onrechte tot een tegengesteld gevoelen. Beide werkwoorden beduiden o.m.: uitlezen of uitkiezen.

Zijn meening moet te meer als onjuist worden aangemerkt, omdat de ambten toen nog in wording waren en niet scherp afgebakend; diakenen bedienend zelfs den H. doop.

10. Onder het passieve kiesrecht is implicite het actieve, hetwelk minder ver gaat, begrepen. Het is dus meer dan waarschijnlijk, dat de vrouwen der eerste Christengemeenten het actieve stemrecht bezaten hebben.

11. De medewerking der vrouw aan de verkiezing der ambtsdragers, moet niet maar geoorloofd, maar als van zelf sprekend worden geacht, omdat juist zij in het ambt aller geloovigen staat. (Dr. Lindeboom.)

12. Aan de vrouw behoort nooit of te nimmer het ambt van predikant of ouderling te worden toegetrouwd. Zij moge echter optreden als diakones en hebbe in de vergadering der diakenen een adviseerende stem.

13. Het is zeker ongerijmd, aan de vrouwen wel het recht toe te kennen tegen een verkiezing van een ambtsdrager bezwaren in te brengen, terwijl haar het recht, aan de verkiezing deel te nemen, wordt onthouden.

14. Hoewel Dr. Kok van meening is, dat elke kerkeraad feitelijk de vrouw terstond tot de stembus zou kunnen toelaten, achten wij zulks een independentisch streven.

Maar langs den geordenden kerkelijken weg behoort deze misstand uit ons kerkelijk leven te worden weggenomen!

En hier is het verslag van het debat, zooals dr. Kaajan het geeft:

Natuurlijk werden deze gedachten maar niet voortstoots door de vergadering aanvaard.

Inzonderheid door den adviseur der Conferentie werden de stellingen van den heer Van der Spek krachtig bestreden.

De klacht van den Referent, dat de Generale Synode van Groningen (1827) feitelijk in dezen een terugtrek had gedaan, werd weerlegd. Betoogd werd, dat uit Gal. 3:28 (in Christus is geen man en geen vrouw) volstrekt niet volgt, dat voor het maatschappelijk leven en in kerkelijke diensten het geslachtsverschil naar scheppingsordinantie door den Apostel niet zou gehandhaafd zijn, in de verhouding tot Christus en met betrekking tot de gemeenschap met Hem bestaat geen verschil van geslacht. Erkend werd, dat er onder de Gereformeerden over het actief kiesrecht der vrouw geen communis opinio is. Tevens werd erop gewezen, dat de cardo quaestionis beheerscht wordt door de vraag: Behoort het stemrecht tot de regeermacht? Volgens Voetius behoort het stemrecht tot de algemeene regeermacht, die aan de gemeente als geheel toekomt. Daarom kan de kerkeraad de stemming der gemeente slechts dan voor ongeldig verklaren, als er wettige bezwaren worden ingebracht. Zijn er geen wettige bezwaren, dan is de stemming der gemeente decisief, beslissend. Nog in de Bazuin van het jaar 1900 (no. 9) verklaarde professor Bavinck, dat de Schrift van het vrouwenstemrecht blijkbaar niets weet. Inderdaad is de verkiezing (Voetius, II. H. Kuypers, H. Bouwman, enz.), dus de eerste canonici verklaarden het eenparig een medewerking van de gemeente tot de regeering der Kerk.

Hier is geen sprake van advies, want de leden van den Kerkeraad vergaderen als gewone leden der gemeente mede.

De Kerkeraad weet zeer wel; bij de stemming der gemeente valt de beslissing. Daarom hoesten degenen, die als ambtsdragers optreden; die van de gemeente verkozen; die van de gemeente verordeneerd zijn (Art. 31 Ger. Gef. Bel.; vr. 85 van den Catechismus).

Als het inderdaad waar is, dat de stemming der gemeente een uitoefenen van regeermacht is, komt aan de vrouw het actieve stemrecht in de Kerk niet toe. De genade van Christus breekt immers niet de scheppingsorde, maar heiligt ze. De positie der vrouw in de Nieuw-Testamentische gemeente wordt ons getoond in 1 Cor. 11:1—16. De vrouw heeft in de Kerk de scheppingsordinantie Gods te eeren. Als de vrouw in de gemeente wel mede-regeeren mag, waarom is haar dan het mede-leeren verboden? In het leeren schuilt gezag. Daarom zegt Paulus: „Een vrouw late zich leeren in stilheid, in alle onderdanigheid. Doch ik late de vrouw niet toe, dat zij leere, noch over den man heersche, maar wil, dat zij in stilheid zij." (1 Tim. 2:11, 12). En waarop